

Spisatelj

Razne poezije.

Spisal in založil

DOBRAVČIN.

V LJUBLJANI.

Natisnilo Jožef Blaznik-ovi dediči.

1874.

Razne poezije.

Spisal in založil

Dobravčin.

V LJUBLJANI.

Natisnili J. Blaznikovi dediči.

1874.

Razne poezije

Hej, rojaki, opasujmo uma svitlo meče!
Cegnar.

II B, 293079

030018694

Moja pesem.

Moja pesem nije žlahtna roža,
Ki gospôda jo sadi na vrtu,
S skrbnim trdom umnega vrtnarja
Izgojena k rasti nenavadni,
Lepši, bogatejši cvet cveteča,
Lepši in milejši von duhteča,
Nego jej odmerila priroda.

Ona je cvetlica le priprosta,
Ki rodi se sama tam na polji,
V lesu al' na travniku zelenem,
Ki vsejal jo vetrič je večerni,
In škropila juterna jo rosa,
In ogrevalo rumeno solnce.
Nema vejic umetno zravnanih,
Nema cvetja pisanega krasno,
Dvojno navrstenega in trojno;
Prosto cvete v barvi enolični,
Dok jej deža daje Bog i solnea.

Moja pesem ni mogočna reka,
Ki ponosno se vali po polji,
Ki prenaša na širokem hrbtu
Ladje silne, gradom skor enake,

Z blagom težkim, dragim obložene;
 Mirno teče v jasnem, belem dnevi,
 Solnce gleda se v valovih čistih.
 Če se pa soprugom svojim družī,
 Kedar on, oblak se črni dvigne,
 In razpnè pod neba širnim stropom,
 Če nad reke posteljo se stegne,
 Če objameta se v silni strasti,
 In poljubita grmečim bliskom,
 Da se zemlja maje, nebo stresa,
 Jame reka rasti in bučeti,
 Strašnim šumom stopi čez bregove,
 Jéze trga, moste pa podira,
 Gore zjeda in prepljuje polje,
 V revo hudo potopi deželo.

Taka reka nije moja pesem;
 Ona je potočič le pohleven,
 Čist studenec v zeleni planini.
 Od pr pada skače do prepada,
 Iz zajeza v jez, od skale k skali,
 Zdaj jokaje, zdaj mrmrljaje tiho,
 Rožice pozdravlja ljubeznjivo,
 Ki kraj brega rastejo veselo,
 Ter se gledajo v zrkalu čistem.
 Zdaj pozdravlja, zdaj jih poljubuje,
 Zdaj šep'ta skrivnostno govorico:

Pravi jim o krasnih gorskih Vilah,
 Ki se kopljejo v njegovih vodah,
 Pač o polnoči o lune svitu;
 Da, o Vilah pravi snežno-belih,
 V očéh njih svetlih, zlatih lasih,
 O njih petji rajsko sladko-milem.
 Tiho pravi, šepetá skrivnostno,
 Čudijo se rože govoricí,
 Rade slušajo in radovedno
 Glav'ce vedno bolj nagnó k potoku.
 On pa oškropí jih z mrzlo peno,
 Steče proč in se smehljá poredno,
 Teče, skače, se smeji in joče,
 Joče, teče in mrmlja in skače.
 Od prepada zopet do prepada,
 Iz zajeza v jez, od skale k skali,
 Čez peči in pesek dolj v dolino,
 Kjer nemirnega fantiča sprejme,
 V širni naročáj mogočna reka. 19

Moja pesem nije gospodična
 Žlahtna, blagorodna, mila, nježna,
 Ljubo — skrbnim trudom odgojena,
 Var'vana pred mrazom in vročino;
 Pestovale mame jo in tete,
 Strici jo zabavali in botri,
 Školniki učili, governante,

Stregli so jej kerščence in sluge,
 Lepo zraste, kakor vrtna roža,
 Krasna zraste, kakor lil'ja bela.
 Kakor angelj hodi med družino,
 Med gospodiči pa ko boginja;
 Vse omeči svojim mehkim glasom,
 Vse očara svojim sladkim petjem,
 Vse premaga miljenim pogledom,
 Vse omami s svojo vso krasoto.
 Kjer šumi prežlahtna nje obleka,
 Čuje njeno umno govorjenje,
 Blage misli, srce plemenito,
 V vonu mirisnem bližine njene
 Diha vse življenja sladko srečo,
 V radosti se zibljejo vsa srca.

Moja pesem je le dekle kmečko,
 Hči prirode večno zeleneče;
 Porodi v trpljenji se in borbi,
 Raste v borbi in trpljenji vednem;
 Kakor smrčka na visoki gori:
 Dež kropi jo, sneg jo lomi, toča,
 Ruje iz zemljé mogočni sever,
 Šibke veje trè ledena burja,
 Listje trga, in vršiče lomi;
 Blisk frči okoli njene glave,
 Grom buči in celo goro stresa,

S strahom in trepetom vse napolni.
Ona pa zarije korenice
Krepke v zemljo in se nje oklene,
Kviško raste, vrh vesel poganja,
Srčnim sokom rane vse zaceli,
Močne veje spušča na vse strane,
Z njimi pije iz neba življenje,
Zdrav živót iz zdravega ozračja,
Zdravo kri iz zdrave črne prsti.
Zraste, kakor jelka na planini,
Lice je, ko makov cvet, rudeče,
Zdravega telesa, ko košuta,
Bistrega pogleda, kakor orel.
Krepke roke, krepke je nožice,
Gibčnih udov, kakor srna mlada;
Duša jasna, srce je veselo;
Govorica njena je priprosta,
Je dostojna in odkritosrčna;
Nje obleka nije dragocena,
Pa je čedna in je prikupljiva;
Njeni lasi niso prebogati,
Pa so lastni in lepó zavrnaní;
Misli, čuti niso previsoki,
Pa resnični, ne afektovani.
Dolgo cvete in zdrav sad donša
Ob vremenu lepem ali hudem.

Juterna in večerna zarja.

Večerna zarja miljena
 In jutra zara jasna
 Ste enkrat se prepirali,
 Katera je bolj krasna.

„Gotovo više jaz stojim,“
 Se zora hvali rožna,
 „Ker srea jaz razveselim,
 Ti storiš jih otožna.“

Moj kras je vsemu svetu znan,
 Kjer rod človeški žije;
 Moj sin je svetli, beli dan,
 — Noč črna tvoja hči je!“

Pa zarja jej odgovori
 Večerna ljubeznjiva:
 „Če nisem krasna, kakor ti,
 Tud nisem tak lažnjiva.“

Ti obudiš v človeku up,
 Obetaš lepe dneve,
 Pa vès tvoj dan je samo trud,
 Nadloge in pa reve. —

Jaz ne oznanjam nič ljudém,
 Ko mir po dnini vroči,
 In kar obljubim, to delim:
 Počitek v tihí nočl."

Petelin in maček.

Mlaček se je klatil celo noč,
In domú je prišel vès zaspan,
Ko se delal je že beli dan;
Slabe volje klel ga je na moč:

„O ti pusti dan, kakó je grd.“
Spat' mi njega sitna luč ne dá,
Vendar dremljem, če pogledam ga;
In še zebe me, da sem vès trd.“

Pa petelin vrh strehé stoji,
Jutra lepega se veselê,
Sliši mačkove besede te,
In takó nad njim se razjezi:

„Kaj, nemarnež, lepi dan grdiš,
Kolneš z njim Bogá, ki nam ga dá;
Kolni raje sebe samega!
Kajti le ti sam si ga kaziš.“

Lev in žabe.

Leva so zasačili lovci ter ga ostrelivši ranili. Komaj se priplazi domu. Ko žabe to zvedó, pridejo ga v celih tropah obiskat, ter ga milovaje karajo: „Zakaj si se spustil na tisto stran, vedele smo popred, da tam ni varno in da te zasačijo lovci.“

Umirajoči lev pa jim odgovori: „Če ste tako modre in previdne, zakaj me niste že popred svarile.“

Po nesreče udarcu so svetovaleci dober kup, pa nič več ne koristijo, toraj so nadležni.

Osel in psi.

Ko je enkrat kralj lev zbolel, postavil je za čas svoje bolezni osla za svojega namestnika. Osel se zavije v levovo kožo, in vse živali so se mu priklanjale, najbolj pa psi. Ko je lev spet ozdravel, in je moral osel levovo kožo zopet sleči, ter prestol zapustiti, so psi za njem tekali, lajali ter mu nagajali na vse viže. Osel jih praša: „Kaj mi zdaj toliko nagajate, poprej ste se mi pa priklanjali?“

Psi pa mu smeje se odgovorijo:

„Saj se nismo priklanjali tebi, ampak levovi koži, v katero si bil zavit.“

Trinog ima le posojeno moč: če se mu tista odvzame, ga tisti, ki so se mu prej najbolj vklanjali, najbolj psujejo.

Smerečica.

Mala smerečica je gledala na svojo visoko sestro, občudovaje jo rekoč: „Glej no, kako je moja sestra velika, skoraj sega do nebes; o da bi kmalo tudi jaz tako visoko zrastle!“

Bog je dal smerečici deža in solnca, pa je v kratkih letih dosegla velikost svoje sestre: Zdaj pogleda na tla in pogleda proti nebesam, in žalostna zdihne: „Oh, kako blizo je do tal, kako daleč pa do nebes! Dosegla sem svojo največo visokost in sem še tako majhna!“

Tako si obeta človek v mladosti, da si bo pridobil na svetu neizmerno slavo in učenost; ko pa pride do vrhunca svojega razvitka, spozna, da nič ni in nič ne zná.

Junec in vol.

Mlademu juncu so obesili pastirji zvonček na vrat. Njemu pa se to nikakor ni dopadlo, ker tega silnega zvonjenja slišati ni mogel. Skakal je od jeze in tekal in stresal glavo pa vrat, da bi se zvonca znebil; pa je le toliko glasneje zvonil, bolj ko ga je stresal.

To vidi star vol in junca podučí: „Ne skači, ampak pasi se mirno, in nič ali le malo te bo nadlegovalo ropotanje zvonca.“

Enak temu juncu je marsikateri človek, ki nesreče prenašati ne more, ampak tarna in si jo vedno pred oči stavi, ter jo tako le poveča.

Vola in konjiček.

Dva vola sta vlekla plug, ter z njim počasi korakala. Konjiček priteče mimo z majhnim vozičkom, in iz volov tako ponorčuje: „Škoda, ki sta tako velika in močna, pa se valita tako okorno naprej. Poglejta mene, kako tečem ko tič!“

Vola pa ga zavrmeta: „Ti lahko tečeš s svojim lahkim vozičkom, in nama počasnost očitaš; pa najinega pluga ne vidiš, ki riže globoko v zemlji, in dela zemljo rodovitno, da imasta ti in človek kaj jesti.“

Kakor tema voloma, se tudi včasih pisatelju okornost očita, če njegov z globokimi mislimi obložen spis ne teče v tako gladkem jeziku naprej, kakor misli prazni spis onega, ki je gledal samo na obliko.

Žabe in ptica.

Pazljivo poslušajte mi
Prečudno to pravljico,
Saj to nobena basen ni,
Povem vam le resnico.

En človek je imel svoj stan
Prav blizo žabje mlake,
Reglati čul je dan na dan
Žabice in žabjake.

In žabice so mislile,
Da so prav lepo pele,
Čeravno so človeka že
Ušesa z'lo bolele.

In kedar pasel je dolg čas,
Se je tje k luži vlegel,
Da hotel slušat' je njih glas,
Je žabam močno vstregel.

Pa nečega prav lep'ga dne
Je tica priletela,
Na streho gor se vsedla je,
Presladko je zapela.

Jo človek sliši, ostrmi,
 Vesel po konci plane,
 Tje k drobni tičici hiti,
 Poslušá glase vbrane.

Ko žabe to zapazijo,
 Se močno razjezijo,
 Da tica poje bolj lepó,
 To jej ne odpustijo.

„To petje“, prva zakriči,
 „Ni grdo prav posebno;
 Pa ker pojêmo lepši mi,
 Je čisto nepotrebno.“

„To petje“, druga zaregljá,
 „Pregrešno, pohujšljivo,
 Če človek se ne varješ ga,
 Na pot te spelje krivo!“

In tretja zopet govori:
 „Jaz finega sem sluha,
 To petje nič okusno ni
 Za nježna naše uha.“

To kritiko regljá naprej
 Ves kor v celi mlaki.

Naj boljši pevci so odslej
Žabice in žabjaki.

Pa tica si ne poželi
Doseči žabje slave,
In svojo pesem žvrgoli
Človeku na zabavo.

Pesem od lipice.

Na zeleni gori
Raste lipa mlada,
Bila bi visoka
In košata rada.

V lepem perji raste,
Da ga je prešerna,
S perjem pa igra si
Sapica večerna.

Grde so prilezle
V lipico gosen'ce,
Hôt'le so pojesti
Vse zelene vence.

Kje si hladni vetrič,
Kam si sapa mila?
Da bi sestro revno,
Lipo, tolažila.

Lipica precvitaj,
Pa precvitaj kmalo,
Tvoje cvetje čisto
Bo črvad pregnalo!

Lipica zelena
Se je razcvetela,
Čez tri fare bele
Mi je zaduhtela.

Tiči vsi najlepši
So pri njej se zbrali,
Vso črvad nadležno
So jej pokončali.

Z jutra do večera
So pri njej sedeli,
Peli sladke pesmi,
V slavo so jej peli.

Lipa ti visoka,
Lipa ti košata,
Hči zelene gore,
Vetra ljub'ca zlata.

Trije otoki.

Življenje naše je morjé,
Ki neprestano giblje se.

Ki se vali in se pení,
Vihár ga sem ter tje podí,

In krog in krog je vse vodá,
In človek se po njih peljá.

In da poguma ne zgubi,
Mu dal je Bog otoke tri,

Otoke tri na sred' morjá,
Na sred' morja razburjen'ga.

In ko tako se vozimo,
Na te otoke gledamo;

Če znoj nam kaplja s čela vroč,
Le-ta pogled nam daje moč,

Ker mamo sladko nado to,
Da enkrat tje prijadramo.

Kdor vidi še otoke te,
Pri delu roka mu ne vmré;

Pa kdor jih iz oči zgubi,
Za njega več rešitve ni.

Otočič prvi vera je,
Otok je drugi upanje,

Ljubezen tretji je otok,
Najlepši dar iz Božjih rok.

Od hudega kralja.

En kralj je bil za kraj morjá,
Na tanko kje, se pa ne zná.

Postavo tako vèn je dal,
Da vsac'ga bo ob glavo djal,

Kdor je doživel dvajset let,
Pa ni poljubil še deklet.

In še zapisano stoji,
Da s tem prav nič opravi ni:

Mladenči taki tam so b'li,
Deklet so se ogibali,

In raj' so dali se vmorit',
Ko žensko lice poljubit';

In bojda tavženti takó
So smrt storili žalostno.

Ni prav, preljuba, ni prav, ne,
Da ne pustiš poljubit' se;

Zakaj, poglej, če bi ta kralj
Sem v naše kraje pridirjal,

In vso deželo pod se vzal,
Bi mene prec ob glavo del,

Ker nisem, da ne zlažem se,
Nikolj nobene kušnil še;

In to mi tudi smeš verjet',
Da rajši, kakor pa umret',

Bi hotel tebe naprosit',
Da bi se dala poljubit'.

Za to ne skrivaj ustec mi,
Se brž zgodi, nič ne boli. —

Armina potomci.

(Pisano nemškim bahačem.)

Mložák je bil Armin, velikan,
 Na holmu sezidal si grad je sam,
 Za sto polovnjakov vinski klet,
 In hleve za konjev pet sto pet.

Devet sto oralov je sam z'oral,
 Devet sto oralov je sam nasjal,
 Je sam požel in zmlatil sam,
 In sam je žito spravil v hram.

Otrók je imel devet sto devet,
 Pa dolge samó po eno ped,
 O jej ta veseli Arminov rod!
 Teh palčkov je mergolelo povsod.

Ko v jamo se zvrne stari hrast,
 So palčki vso dedšino vzeli v last,
 Vse hrame, vse hleve, in grad in klet,
 Živeli veselo so več sto let.

Okoli hodili so z drobnò nogó,
 Na prsi se trkali, rekli takó:
 „Al' nismo možaki, poglejte to vse
 Pridelale so nam le naše roké.“

Naše zapuščeno literarno polje.

Vrtec lep, dekle zalo in solzé,
 Reci, kako to le skupej gré?
 V vrtu lepem dekle joče,
 Ker od rož se ločit' noče,
 Slanca hoče vse umoriti,
 Lulika vse zadušiti.
 Kaj je pa ta vrtec?
 Kdo je to deklé?
 Kaj so pa te rože?
 Kdo mi to pové?
 Vrtec ta je domovina,
 In Slovenija ta deklina,
 Rože naše so modrice,
 Naših misli rojenice,
 Od rojakov zapuščene,
 In od tujcev pa črténe.
 Nihče noče jih častiti,
 Nihče noče jih gojiti,
 Tuj duh jih zatreti hoče,
 Britko se Slovenija joče;
 Dušno stradajo rojaki,
 Žalostni so narodnjaki.

Marije darila.

Čigava je ta rožica,
 Prelepa bela lilija?
 To čiste device last,
 Marije last, Marije čast.

Marija daj pereščice
 Iz krone tvoje rožice!
 Marija daj mi rosico,
 Ki vmiva tvojo rožico!

Però Marija dala je
 Iz krone svoje rožice,
 Lepó peró, oj ljubico,
 Nedolžno, mlado deklico.

Če ona z mano si igrá,
 Ljubó igra, srčno smehljá,
 Temá je proč nedavnih dní,
 Da sem otrok še, se mi zdí.

Marija dala je rosó,
 Ki vmiva njeno rožico;
 Oj žlahtne rosne kapljice,
 Devojke moje sólzice.

Če strasten al' surov čem bit',
Se zná okol' vratu ovit',
Tak milo joče in me pros',
Da trd ostati nisem kos.

Juterna.

Kaj ta blesk je v ranem jutru,
Ta svetloba miljena?
Ali Ti si, moja ljuba?
Al' je zarja rožnata?

Pridi bliže in podaj mi
En poljub in en objem,
Da razločiti Te znadem,
Da pozdraviti Te vém.

Ako Tvoj poljub je hladen,
Si pač sapa juterna,
Ako gorko me objameš,
Si pač Ti, o ljubica!

Moj méd.

Moja ljuba rožni evet,
Jaz sem pa bučela,
V ustih nje mi srka méd
Ustnica vesela.

Veste, kaj potém storim
Iz te robe sladke?
Shranim vso, da z njo sladim
Pesmi moje kratke.

Sovraštvo.

Mojo ljubico sovraž'jo
Rože vse na moč,
Ker le v njo pogled obračam,
In od njih pa proč.

Tud' črtijo mojo ljubo
Drobne tice vse,
Ker le njeni glas poslušam,
Njihovih pa ne.

Niso rože, niso tice,
So le deklice,
Moji ljubi niso mile,
Ker najlepša je.

V krščanskih hišah je navada bila,
Da pred Marije sliko luč goreti
Pustili so po zimi in po leti,
Da Božji blagoslov bi jim sprosila.

Da leščerba bi nikdar ne vsahnila,
V podobo milo večkrat se ozreti,
In zopet nove reje jej prideti,
Pobožna gospodinja ni zabila.

Podobna Ti podobi tej si sveti,
In moje srce leščerbi prižgani,
Ki tam pred njo gori vse dni in leta.

V obraz tvoj mili gledat' mi ne brani,
Da v plamen luč se more spet razgreti,
Z očesa tvoj'ga žarom živó vneta.

Po morji ljutoburnem barka plava,
In sem in tje jo mečejo valovi,
Da poka jambor, pokajo tramovi,
Mornár obupno v brezno pogledava.

Pa glej! zasveti luke luč se prava,
V zavetje ljubo, varno med bregovi
Zbeže vriskaje mi morjá sinovi,
In radosti razvédri se jim glava.

Takó po svetu mene je metala
Osoda meni malo ljubeznjiva,
Da duša mi brez upa zdihovala;

In mir je še le našlo sree moje,
Ko z njim prijadral sem v naročje Tvoje,
Kjer sladko, upapolno zdaj počiva.

Išdor če pri nas za pesnika veljati,
Od Sritarja mu treba je spričala;
Pritlikovca prizdigne njega hvala,
In v prah mogotea zmožen je zagnati.

Pred njim ležijo naši literati,
Da sodba milostna bi se jim dala,
Da slavčeva njih pesem bi postala,
Ki mačjo tudi vtegnil bi jo zvati.

Takó si ljuba, Ti sodnik moj silni:
Če jezno proč obrneš se od mene,
Sem vničen vès, vsa sreča je končana.

Če milo pa pogled me tvoj zadene,
Se čutim skoraj kakor velikana,
In v radosti se zibljem preobilni.

Ljubici za god.

Prišlo tvoje godovanje,
 Sladka moja ljubica,
 Kaj bom tebi le podaril
 Lepega in žlahtnega?

Nemam srebra, nemam zlata,
 Nemam kinča, ne vonjav;
 Rože je pa vzela slana,
 Kje jih tebi bom nabral?

Le na mójemu Parnasu
 Marsiktera še cveti,
 Kjer jih petja Vila krasna
 Z ljubo roko mi sadi.

Sprejmi ti jih milostljivo,
 Pesmi, ki ti jih podam,
 In premisli, da ti z njimi
 Vse podarim, kar imam.

Na Mohorčičevem grobu.

Odšel si ti, prijatelj svojih dika,
 Prijatelj dveh le, pa iskrena ta,
 K pogrebu šla je množica velika,
 Pa kaj si bil, sva vedela le dva:

V naskoku vzel vrhunce učenosti,
 Mladeneč mlad si bil nam učenik;
 Idej visokih, polen bil kreposti,
 Svobodoljubja bil si mučenik.

Beseda tvoja bilo je povelje,
 Napoleonov bil je tvoj pogled;
 Poslušat' te, nam bilo je veselje,
 Slediti ti, je bil do slave sled.

Ti kralj, junak, ti domovine slava,
 Ti rodoljub, prijatelj velikan,
 Moj kinč, moj up, ti moja roka prava,
 Moj steber častni, ti si pokopan!

Nikar me ne zavidaj, da živeti
 Še dalje mi osoda pripusti,
 Da čas imam, do slave še dospeti,
 Ki teb' jo smrt prestrigla pred očmi —

Jaz nisem ti, in manj ko jaz brez tebe,
S teboj sem nekaj bil, brez tebe nič,
S teboj se moja slava tud' pogrebe,
Trojica naša je razpadla v nič.

Moj spominek.

V spominu še ostati
 Po smerti me željá,
 Spomin'k si bom postavil
 Na sred' Tvoj'ga sreća.

Zapel Ti bom do sreća,
 Potožil bom takó
 Da boš še pesmi-brala,
 Ko mene več ne bo.

Znabiti Ti en zdihljej
 Za mano izbeží,
 Znabit' celó solzica
 V očéh Ti zabliščí.

Iz Tvojih prs izdihljej
 Tvojih oči solzé
 Najlepši so spominek,
 Ki ga želim za sé.

Juterni pozdrav.

Kakó je moje življenje
Prestrašno sladko trpljenje;
Pri sreči čutim žečkanje,
Ko z ojstrim nožem klanje.

Ni mrtvo, je le krvavo,
In kmalo, kmalo bo zdravo,
V trpljenji novorojeno.
Srce mi je neupognjeno.

O jutro, o jutro kako si lepó,
Živeti, trpeti kako je sladkó,
Deklé, al' me ljubiš al' pa ne,
Jaz vendar prisrčno pozdravljam Te.

Prstan.

ljuba, kje je prstan moj,
Da ne nosiš ga seboj?

Vežo davi pometala,
Pa sem prstan tvoj zgubila.

Veže ne pometaš ti,
Kam je prstan, reci mi!

Doli pri potoku prala,
Pa sem prstan tvoj zgubila.

Oj saj ti ne hodiš prat,
Kje je, kje prstan zlat'?

Zlat al' ne, me ne skrbi,
Saj moj fant več nisi ti;

Tebe vrgla iz srca,
Prstan pa na dno morjá.

Ko se jutro ponovi,
Rože vse mi izbudi,
Deklice vse zale
In vse tice male.

Rožice precvitajo,
Tice si prepevajo,
Moja ljub'ca zala
Z ljubim se sprehaja.

Lepo jutro lepo ni,
Srce me prevéč boli;
Moja ljub'ca zala
Z drugim se sprehaja.

Baléna sulicoj v srcé zadéta,
V obupu groznem trešči v globočino,
Na dno morja pogrezne se v temino,
Bolést omamit' smrtno si obeta;

Potegne sulica na vrv pripeta,
Potreba zraka žene jo v višino;
S krvjo opljuje še morjá širino,
Dokler jej vsa ni v groznih mukah vzeta.

Takó sem vdarec nezvestobe tvoje,
Ki smrtni vdarec je za srce moje,
V veselji, vinu skušal preboleti;

Pa streznjen moram spet oči odpreti,
Trpljenje prejšno moram spet pričeti,
V izdihljejih morit' življenje svoje.

Tuga.

Kakor tužno temno morje
 Zdihujoče na severu,
 Na zapadu jugu, vzhodu
 Plakajočimi valovi,
 Tak je tužno moje srce,
 Glej okó na prešle čase,
 Na sedajne al prihodne,
 Ni zelenega otoka,
 Da nad njim bi si počilo.

Kakor tužna prst rujava,
 Če se vanjo jama skoplje,
 V jamo črna truga dene,
 Kamen čéz njo zaropoče,
 Tak je tužno moje srce;
 Strašno mi je zazijalo;
 Up svoj vrgel sem mu v žrelo,
 Glasnim jokom ga pogreznil,
 In poplaval ga solzámi.

En malo me zebe, en mal' mi je mraz,
In dolgčas in dolgčas me tare ves čas.

V sredi morja se je kopala
Moja zala,
V sredi morja mi je vtonila
Moja mila.
Ni se kopala, ni vtonila,
Druzega si je izvolila.

En mlad soldat, en mlad oficir
Sprehaja mi jo na špancir;

Mimo moj'ga okna
Po zeleni travi
Peljal jo je davi;
Mimo moj'ga okna
Doli v log zeleni
Jo popelje drevi;
Mimo moj'ga okna
Pred oltar presveti
Pelje jo poleti.

Trinajsti gruden sedemdeset drugo
 Nesrečno leto se mi je razklalo
 Življenje na dva kosa, in razdjalo
 Se v polovico dobro je in hudo.

Poprej imél sem srečo za soprogo.
 In vse se mi nasproti je smehljalo,
 Pa v enem dnevu se je presukalo
 V obup porinilo me je in tugo.

Še greje solnce, rože še cvetijo,
 Po zdravih žilah burna kri še teče,
 Tud' lica cvetje ni še vse zvenelo, —

Pa srce goljufano, krvaveče
 Po tistem vdarcu, mi je otrpnelo;
 Molitve vse ga več ne probudijo.

Jaz te ljubim v trpljenji,
On te ljubi v sladkosti,
On te ljubi v življenji,
Jaz te ljubim v norosti;
Jaz te ljubim z dušo vso,
On te ljubi z lepoto svojó.

Moje ure so dolge,
Vajine so kratke,
Moje ure so puste,
Vajine so sladke;
Krasno Vama pomlad cvetí,
Meni nesreča okó temni.

Cvetje požgala je slana,
Kodi bo sadje zorelo?
Kaj mi bo duša štimana,
Proč življenje je celo;
Upa ne vidim nikjer sledú,
Srce pa ne najde mirú.

Kopelj.

Vsak dan kopljem svoje lice,
Vsak dan kopljem svoje sree.
Lice kopljem v svetlih solzah,
Sree kopljem v rdeči krvi;
V lastni krvi, ki mi teče
Iz globoke srčne rane,
Ki jo vsekala je ona,
Deklic cvet, žena kraljica.
Teci solza iz očesa,
Vmivaj, vmivaj moje lice,
Da mi bode lice belo,
Kakor sneg je v naših górah,
Da mi bode lice belo,
Kakor angeljev obrazi,
Da mi bode lice belo,
Kakor njena nježna roka,
Butaj, butaj kri po srei,
Da mi bode sree trdo,
Da bo trdo kakor jeklo,
Da mi bode sree trdo,
Ko peklenških vrat zapahi,
Da mi bode sree trdo,
Trdo, kakor njeno sree,
Ki prezira trdovratno
Silo mojega trpljenja.

Malerju.

Malar, kedar hribe malaš,
 Malaj jih lepó zeléne.
 Kedar malaš gôr potóke,
 Malaj jih srebró penéče,
 Plavo malaj nébo védro,
 Zlato slikaj zgódnó zoro,
 Póznó zarje pa ruméno.
 Kedar Nje podóbo malaš,
 Malaj Jej rudéča lica,
 Kakor krasnim vrtnim rožam,
 Malaj Jej očí nebéške,
 Blage, mile, jasno-umne,
 Čelo malej Jej visóko,
 Bélo kakor alabaster,
 Trdo kakor žlahtni mramelj,
 Mrzlo, strašno, neginljivo,
 Vročim solzam nepristopno.
 In še malaš moje sree,
 Čisto črnega namalaj,
 In na njem krvavo rano,
 Ki globoko mi zazéva,
 Koljkorkratí si oddihnem,
 Da se vidi v sredo srca,
 Kjer ležišče si nastlali

Vsi duhovi so prokleti,
In vse furije peklenške;
Kjer se sliši sama kletev,
In brezupno zdihovanje
Od zorenja do večera,
Ov večera pa do zore,
Zdihovanje rijoveče
In stokanje strašno, strašno!

Vera, upanje in ljubezen.

Ljubica, kaj si mi ti obljub'vala?
Ljuba, kakó si obljubo držala?

Kar govorila si mi o zvestobi,
Sam preišljujem brez tebe v puščobi;

Rekla, da boš mi življenje sladila,
Pa si z grenkostjo mi ga napolnila;

Zá-me sadiť obljubila cvetlice;
Mar te cvetlice so moje solzice?

Rože tri v mojem srci cvetele,
Ti si zatrla jih, da so zveneले:

Rožica prva bila je véra,
Ona nebeška vrata odpéra;

Druga zelena, upanje milo,
Vbogim zemljanom je tolašilo;

Tretja ljubezen, roža rudoča,
Duše veselje, angeljev sreča.

Rože tri, to so besede tri svete,
Dobro vse v njih je imenu spočeto.

Komur pa v sreči te rože zvené,
On pač od sreče nič več ne vé.

Ljuba, trinog ti moj strašni,
 Mučiš me o zgodni zori,
 Če rumena se prikaže
 Doli na iztočnem nebu,
 Svit rudeč po zemlji vrže,
 Po morjá širini svitli,
 In čez vse nebó razpéto.

In če gledam lepo zoro,
 Vidim tvoj obraz premili,
 Kako njemu se zasmije,
 Zá-me milosti pa nema,
 Zá-me ježno se zgrbanči.

Mučiš me o belem dnevi,
 Čez rumeno solnce sije
 Čez vse travnike zelene.
 Čez stvari vse ljube božje,
 In čez vsa človeška srca.

Kadar gledam zlato solnce,
 Mislím, ljuba, pač na tebe,
 Kak si meni solnce bila,
 Kak ljubav me tvoja grela,
 Muke polnega življenja.

In temôta pa praznôta
V vbogem mojem sreci biva,
In bo bivala do konca.

Mučiš mene o večeru,
Kadar dan se truden nagne
Proti daljnemu zapadu;
Trudne gibanja in dela
So stvari vse ljube božje,
Ko otožno žarom trudnim
Pozno solnce jih obséva.
Vetrič tih šumi po polji,
Rožam veli cvet odpada;
Mati zemlja mi zadremlje,
Njenih z njo otrok milijoni:
Sveti vlada mir pod nebom;
Morja se vlegô valovi.

Pa mirú ni v mojih prsih,
Strast nevgnana v njih divjá mi,
Strast, ljubezen zá-te, draga,
Ki črtiš me, zaničuješ,
Ki teptaš me s trdo nogo,
Ki me mučiš dni vse dolge,
In ne daš mi, oddahnit' si,
Da bi vmiril moje sree,
In otolažil mojo dušo.

Mučiš me o zgodni zori,
Mučiš me o belem dnevi,
Mučiš mene o večeru,
Mučiš me ves danek božji.
Ali to ni zadosti?
Kaj me še po noči strašiš,
V strašnih sanjah kri preganjaš
'z en'ga uda mi podiš jo
V druž'ga, iz sreč' u glavo,
Iz glavé podiš jo v srce,
Da mi tolče kakor tualo
Gor po mojih vbogih rebrih.

Kaj prisluzil bom s to muko,
S silnim mojim tem trpljenjem?
Al' prisluzil bom nebesa,
Ali pa posvetno srečo,
Ali tvoje mar ljubezen?
Nit' si raja bom prisluzil,
Niti srečnega življenja,
Nit' ljubezni tvoje prosim.
Pa prisluzil si ponos bom,
V zvišenost nad tvojim spolom,
Zaničevanje do src vaših
Omahljivih, lahkovernih.

Molitev.

Kam si me zapeljal, Gospod, moj Bog!

Videz je lepota tega sveta, in laži je polna zemlja.

Bolezni je poln zrak, in človeško sree je dom hudobije.

Strah me je pred svojim bratom, in pred svojim prijateljom se zapiram.

Strasti si postavil med nas, trohljivost in smrt, bolezen in žalost, trpljenje in britkost.

V grehu in surovosti živimo, in strasti je polno naše srce.

Grd je Tvoj svet in studi, se mi do njega.

Iztrgaj obup iz mojega srca, in pokaži mi pravo pot življenja.

Kajti hodim, in ne vem kodi, grem naprej, pa ne vem, kam?

V temi hodim, po trnji in pečovji, podaj mi svojo roko, o Bog, in pelji iz tega nemilega me kraja!

Kje pa so tveja nebesa, Gospod?

Moje okó jih ne vidi, in nezuane so mojemu sreću.

Vendar hrepeni po njih moja duša, in moje uhó je radovedno slišati o njih.

Pošlji svojega posla k meni, da mi kaj pové o Tebi in Tvojih nebesih.

Jaz in moji bratje Te prosimo, povej nam, kaj nam je storiti, da pridemo v tiste kraje, kjer ni joka ne solzá.

Pošlji nam učenika, kajti mi ne vemo nič.

Neznano nam je, čemu smo rojeni, in kaj bo iz nas.

Veselimo se, pa naše veselje je pusto in minljivo.

Trpimo in se trudimo, pa ne vemo, zakaj.

Grešimo in doprinašamo zločinstva, in huda vest nas preganja od kraja do kraja, pa ne vemo, kje bi si zadobili odpuščenje svojih grehov.

O Gospod, nikaar nas ne pusti v nevednosti in surovosti, kajti mi smo nesrečni.

Bolní smo, pa ne poznamo zdravila.

Živimo v nadlogah in revah, pa si ne znamo pomagati.

Jetniki smo, in ne vemo, kako bi vbežali.

Bodi nam milostljiv, Gospod, in podučí nas!

Molitev.

Jaz Te iščem, o Gospod, moj Bog!

Obrni k meni Tvoj pogled, da Te zagledam v obraz;
kajti jaz Te ne poznam.

Tema je v meni in tema je okoli mene. Solnce in
zvezde je ne morejo razsvetiti.

Črna noč je svetla proti temi v mojem srcu.

Grešil sem pred Tabo, o Bog, in Ti si me vdaril
s tem.

Vzdignil se je zoper Tebe moj duh; pa Ti si ga
ponižal.

Iz nebeških višav si ga pahnil v kraj trepeta in groze.

Žareč ogenj si položil v moje prsi, ki se ne dá po-
gasiti; s sramoto si očrnil moje čelo.

Zdrobil si moje orožje in vrgel si ga mi pred noge.

Malike sem častil in Tebe pozabil; pa malik me je
udaril po ustih in z mojo krvjó se oskrunil.

Gorjé se kliče moja kri, in sramota je moja obleka.

Črv sem jaz pred Tabo, pa strašna je Tvoja roka.

Nesreča je moja hiša in žalost je moja srajca.

Trudne so moje noge, pa ne najdem prostora, da bi si počil; težka je moja glava, pa ne vem, kam bi jo naslonil.

Vzdigni, o Gospod, svojo roko iznad mene, da si odahnem, in razjasni svoje jezno čelo.

Pusti mi videti Tvoj svetli obraz, o Bog, in odvzemi mrežo iznad mojih oči; kajti Tebe videti želim.

Usmili se me, o Gospod, in umori črva, ki mi prejeda obisti.

Poglej na moje solze, ki spirajo moje lice.

Ozri se na plamen, ki mi čisti srce in prepeka po mojih jetrih.

Ali moji zdihljeji niso priplavali do nebes in ali moje vpitje ni predrlo oblakov?

Poglej na mojo skesano glavo, o Gospod, in nikar me ne zavrzi.

Poglej, raztrgana je moja koža in kri se mi zastaja po bedrih.

Huda je Tvoja šiba, o Bog, in težka je Tvoja roka.

Tepi me, o Gospod, in jaz Te bom hvalil; usmili se me, o moj Bog, in nikar me ne zavrzi.

Hočem se pokoriti in Tvojo slavo peti vsem rodovom; usmili se me, Gospod, odpusti mi moje grehe, moj Bog!

Molitev.

Trpljenje je moja slava in obup je moja tolažba.

Pekél in nebesa sta postala prijatla, da skupno sovražita mene.

Nebesa mi nečejo odpustiti mojih grehov, in prokleti me dražijo s svojo častjó.

Rekel sem sam pri sebi: vzemi od mene, o Bog, človeško imé.

Ti me mučiš, o Gospod, pa jaz se ne razjočem, Ti me tepeš, in jaz se ne vklonem, ti me preganjaš, in jaz ne bežim.

Obupal sem nad tvojo milostjo.

Tvojim angeljem si zapovedal, naj me zaničujejo, in Tvojim prerokom si ukazal, naj me preklinjajo.

V strah si me dal hudobnim duhovom.

Huda je Tvoja vojska, in jaz se jej ne branim.

Vničíte me, pa ne boste se hvalili z mojimi solzami.

Ne bo jih lizala Tvoja pusta zemlja, in ne bo jih pilo Tvoje smrdljivo morje.

Napolnil si mero mojega trpljenja in moja sramota se je spela na dno mojega srcá.

Ostrupena je moja kri in težek ko svinec je moj jezik.

Mreža je pokrila moj pogled in obup je potlačil mojo dušo na tla.

V železne verigo so vklenjene moje roke in brez brambe čakam svojega pogina.

Ne prosim Te milosti, mogočni Bog, kajti jaz sem Tvoj vjetnik.

Moj duh je premagan in ugonobljeno je moje telo. —
Tvoje milost diham in Tvoja jeza je moj gospod.

Molitev.

① silni Bóg,
 Če nisi mi odmérił
 Nobene ure več vesele,
 Če v véčno
 Trpljenje sem proklét,
 Obsojen, v ur nekdanjih
 Veselih, tudi zdaj mogočih
 In vendar nemogočih,
 Spomin grenák zamaknjen,
 Živeti paste, dolge dni;
 Pribit na skalo Kavkaško,
 Kregulja, ko Prométej, gledati
 Od jutra do večéra,
 Od mraka pa do svita
 Kljuvati moja jetra; —
 Če to si mi odmeril,
 Naj bo; —
 Le to te prosim:
 Utrdi moje sree,
 Da voljno bo trpelo,
 Mažato in junaško,
 Da se ne polasti ga
 Mehkužnost babja,

Da v solzah se ne bom
Sramotno zvijal,
Dečakom na veselje,
Možém v zaničevanje;
Ampak, da stal bom krepko
Osodi v bran,
Ko jeklo,
Ko skala kraj morjá,
Valovom burnim se ne vgane,
Ko kamen demant
V svetlobi zlahten,
Neuničljiv bogovom.

Le stoj ti bela Ljubljana le stoj!
Saj vem da nisem ljubljenec tvoj!

Precvitej, precvitej ljubljansko polje,
Sej meni ovenele so rože vse. —

Ljubljanske frajle košate, brhké
Po „zvezdi“ se mi sprehajajte!

Saj mil obrazek nobén, okó
Nobeno se ne ozré za menó. —

Ljubav in veselje, vse je preč,
Mladosti zlate ne bo je več.

V krčmi.

Kdaj neki peti bom končal?
Da kmalo, oh, se zdi mi!
Za idealom ideal
V vročini dni skopni mi.

Za idealom ideal
Iz prs so mi izgnali,
Kje misli, čute bom jemal,
Ki bi me povzdig`vali?

Preljuba mi natakar'ca,
Bokal mi prinesite,
Da srečo vso nazaj mi dá,
Do vrha ga nalíte!

Ura.

Ura teče tika taka,
 Sree tolče tika taka,
 Ena, dve in tri in štir,
 Saj postanka ni nikjer ;
 Pet in šest in sedem, osem
 Dobro nosim, slabo nosim,
 In devet in deset,
 Kar je b'lo, ne pride spet ;
 Ena, dve in tri in štir,
 Kaj vam bode ves prepir ?
 Dan izraste iz temine,
 In v temoti zopet zgine ;
 Ura kal in smrt donaša,
 In nikoli ne odlaša ;
 Pet in šest in sedem, osem,
 Dobro nosim, slabo nošim,
 In devet in deset,
 Čas in prostor, to je svet.

Filister.

Veselit' se nemam česa,
Žalovati je pustó,
In brez mokrega očesa
Jokati, je res težkó.

Kleti bojda je surovo,
In moliti v modi ni,
Brati, komur nič ni novo,
Njemu se pač dolgčas zdi.

Ognja manjka za ljubezen,
Za pijačo manjka d'nar,
Sam ne vem, zakaj sem jezén.
Vem pa, da sem pust in star.

„Kje so tiste rožice —“

Nar. p.

Nočejo, nočejo več zapét'
 Pisane tice,
 Nočejo, nočejo več cvetét'
 Žlahtne cvetlice;
 Čas meglén,
 Tužna jesén;
 Rast in življenje hira,
 Krasna priroda umira.

Noče se, noče se več ogret'
 Krvica stara,
 Vtrujeno srce oživét'
 Kar nič ne mara.
 Srček moj,
 Kaj češ z menoj?
 Siva postaja že brada,
 Kak' me imela boš rada?

Ljubčeka slovó.

Po Shakespearu iz „Romeja in Julije“.

„Bom moral iti, ljubica,
Glej, dela se že beli dan,
Oj dela se že beli dan,
In zora vstaja rožnata ;

Kaj se takó oklepaš me,
Kaj stiskaš z belo me rokó !
Oh vzeti treba bo slovó,
Ne smem počakat' bel'ga dné.“

„Nikar ne hodi, ljubi, še!
To siv'ga jutra svit še ni,
To lune žarki so bledí,
Ki sivi tam oblak rudé.“

„Ne, ne, predraga ljubica,
Prav gvišno, gvišno se daní,
Čuj, že škerjanec žvrgolí,
Vesel oznanja mladi dan.“

„O ljubček, to škerjanec ni,
Ki v sivem jutru kliče nas,
To je le slaveca sladki glas,
Ki si prepeva vse noči.“

„Naj bo, ostanem še, ne grem,
 Saj ni škerjanec zgodnji to,
 Saj je le petje slavčevo ;
 Ne grem od tebe še, ne grem ;

Saj svit dnè belega ni to,
 To žarki lune so bledè ;
 Oj stisni se mi na srcé,
 Na ramo mi naslon' glavó !“

„Ne, ne, le pojdi, ljubi moj !
 To je škerjanca hripav glas,
 In juternega svita čas,
 Glej, kak je svetlo že nebó !“

„Pač, zunaj zora je svetlá,
 Pa v prsi se je vlegel mrak,
 Ker te pustim ; — še en sladak
 Poljub ! — in z Bogom, ljubica !

Ohrani zvesto mi srcé,
 In čista, sveta mi ostan' !
 Spet vrnem se čez leto dan.
 Oj zdrava, zdrava mi do tje !“

„Oj ljubček mojega srcá,
 Kjer hodiš, Bog naj varje te,
 In sreče prej ne bo za mé.
 Ko da te spet bom videla.“

Nezvesti deklici.

Kar bi svet bil brez svitlobe,
Kar je roža brez duhá,
To pač ti si brez zvestobe,
Lepa, mlada deklica.

Rož ne vidiš več cveteti,
Petja tic ne slišiš več,
Ni veselja več na sveti,
Sreca je nedolžnost preč.

Kmalo prěšla bo lepota,
Kmalo vgasne blesk oči:
V srce vleže se praznota,
In kesanje za vse dni.

O slavčevem prihodu.

Le grej, rumeno solnce
 Po gori in dolin',
 Da beli sneg ves skopne
 Vrh skalnatih planin.

Le grej, rumeno solnce,
 Da trav'co oživiš,
 In vse te žlahtne rože
 Iz zemlje vèn spustiš.

Le grej, rumeno solnce,
 Le grej gorkó ves čas,
 Če slavček k nam pripoje,
 Da mu ne bo premraz.

Kakó je noč vesela,
 In lep večer nocoj!
 Kaj bova pa zapela,
 Preljubi tiček moj?

Zapoj nam ti od raja,
 Od pisanih evetic,
 Od krasnih daljnih krajev,
 In čast tvojih slavíc.

Zapoj nam sladkim glasom,
Kakó je lep ta svet,
Če vidimo spomladi
Prirodo oživet' ! --

Pa men' se pet' ne ljubi,
Ker za slovenski ród
Pomlad še priti noče,
Je zima še povsod.

Ne bom več vaše hvale pel,
Goljfive ve dekleta ;
Kaj sem za svoje pesmi žel
Na lepa mlada leta ?
Ljubezen, hvalo ali čast ?
Bogastvo mar ? Spošt'vanje ?
O je ! ljubezni vaše slast
Se skisa le v kesanje.

Z lepoto nas lovite,
Z lažmi pa nas slepите,
Ljubezen nam prisegate,
Zvestobo nam obetate,
Pa vse je lari-fari,
Verjeti vam nikari !
Ko nas upregle v jarem ste,
Še le nohté pokažete,
Ko našo kri izpile ste,
Od sebe stran nas sujete ;
Če polni so, le žepe —
Spoznate še za lepe.

Ne bom več vaše hvale pel,
Golj'fivo ve dekleta,
Življenje možko bom pričel,
Ki hvale več obeta.
Za domovino šel bom v boj,
Nje svobodo in slavo ;
Srcé veselja mi zapój,
Zdaj našlo pot si pravo !

Pred zrkalom.

Jaz tebe sovražim zrkalo
 Neizprosljivo,
 Ker lice moje ne zalo
 Mi kažeš krivo,
 Obup mi kažeš, strasti,
 Narisane v gubah žalnih,
 Veselja, poguma ni,
 Ni volje v črtah stalnih.
 To nisem jaz,
 To niso ideje visokoleteče,
 To niso misli na dan sileče,
 Mladosti kras,
 In plamen nebeški,
 Tolažba moja v borbi težki
 Z življenjem, al' te ni več?
 Al' čute vse blage,
 Spomine vse drage
 Odnese so leta preč?
 Ne boš zrkalo
 Ti mene golj'falo!
 Še hočem živeti,
 Živeti krepkó,

Še vživat' na sveti
Veselje sladkó,
Veselje ljubezni,
Veselje časti,
Ki delo v železni
Jo volji deli;
Naj hrbet mi kaže vsa nada,
Življenje sovražim brez sada,
V nemili boj vržem se, vroč',
Naj Bog blagoslov dá in moč!

Pesem od serežanov.

Povej mi povej, kakó, kakó
 Nek jašejo serežani?
 Oj bridko sabljo na strani,
 Na glavi rudečo kapico
 Ko blisk mi po pisanem polji derò,
 Takó, takó, takó
 Mi jašejo serežani.

Povej mi povej, kakó, kakó
 Vojskujejo serežani?
 Oj saj so sovragom že znani:
 V najhujšo prasko se zaženò,
 In vse pred sabo poderò,
 Takó, takó, takó
 Vojskujejo serežani.

Povej mi povej, kakó, kakó
 Nek' ljubijo serežani?
 Oj saj so dekletam že znani:
 Okoli pasa jih objemò,
 Na vranca jih k sebi posadò,
 Takó, takó, takó
 Mi ljubijo serežani.

Povej mi povej, kakó kakó
Umirajo serežani?
Oj kónjiča pod nogami,
In v rōci bridko sabljico,
V očesu po domu eno solzó,
Takó, takó, takó
Umirajo serežani.

Pesem prostovoljcev.

Marširajo, marširajo
 Soldati po polji
 Oj to so le frajvilgarji,
 Oj to so prostovoljci.
     Boben bobna bum bum,
     Puška poka pum pum,
 Stopaj, brate, stopaj do laške dežele.

Ne nos'jo bele suknjice,
 Ne sablje na strani,
 Pa za klobuki pušelec
 In puško na rami.
     Boben bobna bum bum,
     Puška poka pum pum,
 Stopaj, brate, stopaj do laške dežele.

Za jutro se ne zmenimo,
 Za danes mi živimo,
 Če jutri v boji vmerjemo,
 Se danes veselimo.
     Boben bobna bum bum,
     Puška poka pum pum,
 Stopaj, brate, stopaj do laške dežele.

Kjer vince najde se sladkó,
Ga treba je piti,
In vsako lepo deklico
Je treba poljubiti.
Boben bobna bum bum,
Puška poka pum pum.
Stopaj, brate, stopaj do laške dežele.

Za domovino srčno kri
Je treba preliváti,
Pa treba ni, pa treba ni
Za nami žalovati.
Boben bobna bum bum,
Puška poka pum pum,
Stopaj, brate, stopaj do laške dežele.

Pesem mladega vojaka.

Ti bel' papir, ti listek bel',
 Čemu bi ti nek' dober bil —
 Čemu bi ti nek' dober bil?

Vse črno te prerisal bom,
 In ljub'ei pismo pisal bom —
 In ljub'ei pismo pisal bom.

Bo pisemce prebirala,
 Bridké se bo razjókala —
 Bridké se bo razjókala.

Točila svetle bo solzé,
 Jaz bom pretakal rdečo kri —
 Jaz bom pretakal rdečo kri!

Na Laško pomarširamo,
 Nazaj se več ne vrnemo —
 Nazaj se več ne vrnemo.

V nesrečni uri.

Srce polno poezije
Mi mirú ne dá,
Dok iz njega ne prerije
Mila pesmica.

Nosim, trpim
Sladko trpljenje,
Vdihniti' želim
Čutom življenje.

Ni podobe, ni duhá,
Pesem, oh! je mrtva ta!
Žila buta, moč mi vsahne,
Glava na papir omahne.

Na tujem.

Kaj godi se v domovini,
Zvedeti zelo želja me;
Žalostne so ure zá-me
V daljnjej, tujej tej krajini.

Ni nobenega poslanca,
Ne poroča pismo belo,
Kaj nek' moja ljuba dela,
Bela kaj počné Ljublján'ca;

Kak' prijatelji in znanci
Se radujejo življenja;
Kaj še ta in ta počenja;
Kak' postavljajo se Kranjci?

O da bi le priletela
Z doma vsaj le tica mala,
Midva bi se koj poznala,
Slavsko pesem bi zapela!

Ali vsaj svoj vetrič hladni,
Ljubi dom moj, pošlji k meni,
Sto pozdravov mu zadeni
V naših rož vonjavi sladni!

Pozdrav domovini.

Domovina, da si ti mi zdrava!
 Moja pesem naj bo tvoja slava,
 Moja jeza naj bo bramba tvoja,
 Meč tvoj bridki naj bo roka moja,
 Moja misel bodi tvoja duša,
 Moje srce bodi tvoja hiša!

Slovenski duh.

Porodil čas, in Vodnik me je zbudil,
 Preširen venčal z rožami me je,
 Krepósti, krasu svet se moj' mu čudil,
 Slovanski vragi vstrašili so se.
 Temóte móro prejšno sem prepodil,
 Slovenska srca vsa sem preporodil.

Prešinil sem možé, mladenče blage,
 Gospé, dekleta za naš dom sem vnel,
 Ljubezni vnet do domovine drage,
 Pisatelj naš je za peró prijel;
 Vse gibalo se je, vse je živelo,
 Po slavi, svobodi vse hrepenelo.

Sovražnik naš me skušal je zatreti,
 Pogumno smo se stavili mu v bran,
 Le vedno dalje vidi nas prodreti,
 Obupan plašno stisne se na stran;
 Vse gore so in vode govorile
 Od naš'ga uma in od naše sile.

Pa zredil črv se v našem je drevesi,
 Od našega sovražnika zas'jan,

Ko strup prejeda v našem zdaj telesi,
 Stotero nam je vsekali on že ran;
 Prej zdravo truplo hira in upada,
 Pogum beži in na prihodnost nada.

Kedo si ti, ki moje spono kuješ,
 Ki v tesno nemško suktnjo me tiščiš?
 Ki prosti lèt nakrát mi zaviruješ,
 V kaluži tujeev studni me topiš?
 Nesrečnež, stoj! jaz nisem tvoje delo;
 Vmoriti me, ti bode spodletelo!

„Slovenci mladi“! ha! vi ste Slovani!
 Če slavček tič je, kateri prav': ku ku!
 Germanskega ste duha vsi navdani,
 Pregarjate vi mene brez mirú.
 Darwin in vsa njegova pritiklina
 Vam več je že, ko naša domovina.

Samó le jezik ná-me vas še veže,
 Pisava, misel nemška je že vsa;
 Le z nemško knjigo vam se prav postreže,
 Zarés slovanska vam je zoperna.
 Učenost nemška vam je spoštovana,
 Čeravno iz vseh kotov pripetljana.

Od svita nemškega vsi osljepljeni,
 Zaničevanjem gledate na-mé,
 V ljubezni do Germanije zgubljeni
 Se roda svojega sramujete.
 In nečete Slovani bit' drugači,
 Če duh germanski mene ne potlači.

Vsa moja dela hiteli podreti,
 Brez klasa steblo zdaj iz tal molí,
 Kar vi ste sijali, to ne dá se žeti,
 Iz vetra le nevihta se rodi;
 Ste poteptali nam vse polje žitno,
 Le bratite se z vragom zdaj očitno!

Pregnan iz mest, preganjan na deželi,
 S krvavo se pobijam krog nogó,
 Le malo sre v Sloveniji je celi,
 Ki gostoljubno vrata mi odpró;
 Ta draga sreca moje so trdnjave,
 Iz njih pričel bom boj za zmago Slave.

